

ҚОҒАМДЫҚ ТӘРТІП ЖАЙЫ ҚАЛАЙ?

4-БЕТ | МӘСЛИХАТ

АҚЖОЛТАЙ «АҚИҚАТ»

5-БЕТ | РУХАНИЯТ

“”

Қасым-Жомарт ТОҚАЕВ,
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ПРЕЗИДЕНТІ:

Міржақып Дулатов «Қай жұрттың баспасөзі күшті болса, сол жұрттың өзі де күшті» деген. Шын мәнінде, сөз – аса қуатты қару. Бір ауыз сөз араз елді тату қылады, тату елді араз етеді. Сондықтан сөз құдіретін терең түсініп, оның салмағын сезіне білу қажет. Қазіргі ақпарат тасқынында сенімді дерек, дәйекті талдау ұсынудың мән-мағынасы арта түсті. Журналистің ағартушылық миссиясы алдыңғы қатарға шықты. Кез келген ақпаратты мұқият елеп-екшеп, жұртқа дұрыс жол көрсету өте маңызды. Бұл ретте, сіздерді ақпарат әлемінің темірқазығы деуге болады.

№75
(4819)
Сенбі
28 маусым
2025 жыл

ASTANA

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҚОҒАМДЫҚ-САЯСИ ГАЗЕТ

A Q S H A M Y

1990 ЖЫЛҒЫ 13 ҚАЗАННАН БАСТАП ШЫҒАДЫ

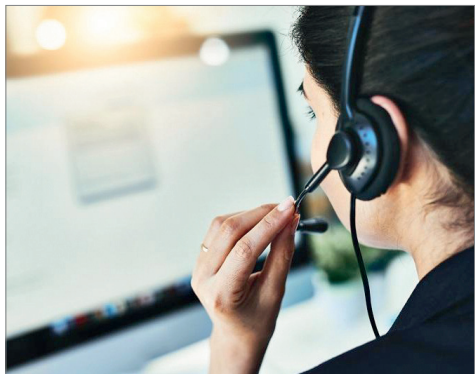

МЕРЕЙЛІ МЕРЕКЕ

Астана төрінде Бұқаралық ақпарат құралдары қызметкерлерінің кәсіби мерекесіне орай «Elorda Akparat» медиахолдингінің бір топ тілшілері мен қызметкерлері марапатталды. Жаңалықтың жаршысы болып, ақпарат майданының алдыңғы шебінде жүрген қызметкерлердің еңбегі ерекше бағаланды.

Айтулы күнде республиканың түкпір-түкпірінен келген БАҚ саласының қызметкерлері орталық коммуникациялар қызметі алаңына жиналды. Салтанатты іс-шараның ашылу рәсімінде сөз алған Мәдениет және ақпарат вице-министрі Қанат Ысқақов барша журналист қауымын мерекемен құттықтап, БАҚ-тың мемлекет дамуындағы рөліне қысқаша тоқталып өтті.

(Жалғасы 5-бетте)

960 МЫҢ ӨТІНІШТІ ӨНДЕДІ

«QalaQyzmet» орталығы 2025 жылдың алғашқы жартыжылдығында қала тұрғындарына 107 мыңнан астам мемлекеттік қызмет түрлерін көрсеткен. Ал жоба іске қосылғалы бері жалпы өтініштер саны 960 мыңнан асып отыр.

Биыл алты айдағы 107379 мемлекеттік қызметтердің 55476-сы онлайн порталы арқылы, ал 51903-і фронт-офистер арқылы ұсынылған. Бұл көрсеткіштер тұрғындар арасында қолайлы әрі ашық сервистерге деген сұраныстың тұрақты екенін дәлелдейді. «QalaQyzmet» орталығының басты артықшылығының бірі – өтініш беруші мен қызмет көрсетуші ұйым арасында тікелей байланыстың болмауы.

ЕСІЛ БОЙЫН ӘН БАУРАП...

Бас қалада Астана күнін мерекелеу аясында «Filarmonia Fest-2025» музыкалық фестивалі үш күн бойы дүркіреп өтті. Жоба қазақстандық музыкалық мәдениетті танымал ету, отандық өнердің гуманистік және рухани бағдары арқылы халықтың әртүрлі топтарын тәрбиелеу және көркем шығармашылыққа баулу мақсатында ұйымдастырылды. Еркеғали Рахмадиев атындағы Мемлекеттік академиялық филармониясы ұсынған өнер кештеріне астаналық филармонияның шығармашылық ұжымдары мен өнерпаздарымен қатар, елордадағы ЮНЕСКО клубының балалар көркемсурет мектебі, Ақан сері атындағы Солтүстік Қазақстан облыстық филармониясы мен Иса Байзақова атындағы Павлодар облыстық филармониясы қатысты.

Елордадағы ЭКСПО қалашығындағы «Нұр әлем» сферасында әлем AI халықаралық жасанды интеллект орталығы ашылады.

Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрі Жаслан Мәдиев түсіндіргендей, сфера-павильон 8 қабаттан тұрады. Қабаттарда AI-музей, AI-кинотеатр, балаларға AI-аймақ, жасанды интеллект саласына арналған IT-кеңістік, TUMO Education, Tomorrow School жасанды интеллект мектебі, стартаптарға арналған AI-кампус, R&D-кеңселер мен Big Tech компаниялардың AI-зертханалары, AI-мемлекет – AI-driven government бөлмелері орналасады.

Астаналық түлек Жанайым Рашит ҰБТ-дан 140 балл жинады.

Дарынды қыз балаларға арналған «Білім-инновация» лицей-интернатының 11-сынып оқушысы бейіндік пән ретінде дүние жүзі тарихы мен ағылшын тілі пәндерін тандаған. Ең жоғары ұпай жинаған Жанайымға өзі оқыған орталық жаңа Zeekr автокөлігінің кілтін сыйға тартқан. Бұған дейін түркістандық Жәнібек Әбілхан ҰБТ-дан 140 балл алған еді.

28-29
МАУСЫМ

АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ ЖӘРМЕҢКЕСІ

10:00-ден 19:00-ге дейін Нұрғиса Тілендиев даңғылы, 12а мекенжайындағы «Koktal» сауда-ойын-сауық орталығында өтеді. Сонымен қатар күн сайын Бейбарыс Сұлтан көшесі, 23 мекенжайында сағат 10:00-ден 19:00-ге дейін жұмыс істейді.

ВАЛЮТА
БАҒАМДАРЫ

€ EUR/KZT 601.01 \$ USD/KZT 521.57 ₸ RUB/KZT 6.65 ¥ CNY/KZT 72.64

t.me/elordainfo

www.astana-akshamy.kz

Президент форум интеграциялық бірлестік қызметінің өзекті мәселелері жөнінде мазмұнды диалог өрбітетін маңызды алаңға айналғанына назар аударды.

«Дамудың жаңа кезеңіне қадам басар алдында аталған одақ Еуразиядағы ең ірі бірлестіктердің бірі ретінде өзінің лайықты орнын иеленіп отыр. Ұйымға мүше елдердің жалпы экономикалық әлеуеті – 2,6 триллион доллар. Өткен жылы өзара сауда айналымы 98 миллиард долларға жетті. Бұл 2015 жылғы көрсеткіштен шамамен екі есе жоғары. Ал елдеріміздің жиынтық ДЖӨ-нің өсімі екінші жыл қатарынан әлемдегі орташа көрсеткіштен асып түсті. Бүгінде бірлестіктің халықаралық беделі артып, жаһандық экономика жүйесіндегі маңызды субъектіге айналып келеді. Біздің ойымызша, ЕАЭО-ның одан әрі дамуы тең құқылық, ортақ игілік және прагматизм қағидаттарына арқа сүйеп, елдеріміздің экономикалық мүддесін нығайтуға қызмет етуі керек. Интеграция көп жағдайда біз қалаған нәтижеге жеткізбейді, бұл үшін өзара ымыраға келіп, бірлесе жұмыс істеу керек» деді Мемлекет басшысы.

Сонымен қатар Қасым-Жомарт Тоқаев модератордың ЕАЭО елдерінің өзара сауда-саттық үдерісіндегі цифрлық технологиялардың перспективасы туралы сауалына жауап берді.

«Заманауи сын-қатерлер экономиканы өркендетуде жаңа тәсілдерге жүгінуді талап етеді. Бұл ретте цифрлық технологиялар маңызды рөл атқарады. Жалпы, цифрландыру мен жасанды интеллект – біздің мемлекеттік саясатымыздың басым бағытының бірі. Электронды коммерция, цифрлық құжат айналымы, автоматтандырылған басқару жүйесі және логистика ЕАЭО елдері экономикасының ажырамас бөлігіне айналды. Олар шығынды азайтып, тауарлар қозғалысын жеделдетуге және бизнестің ортақ нарыққа шығуын жеңілдетуге мүмкіндік берді.

ӨЗАРА ЫМЫРАМЕН НӘТИЖЕГЕ ЖЕТЕМІЗ

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев Минск қаласында өткен Еуразиялық экономикалық форумның пленарлық сессиясында сөз сөйледі. Дәстүрлі жиынның биылғы тақырыбы – «Еуразиялық экономикалық интеграция стратегиясы: қорытынды мен перспектива».

Жаппай цифрландыру әлемнің тез өзгеруіне, технологиялық тұрғыдан ілгерілеуіне түрткі болып отыр. Біз осы кезеңнің куәгеріміз. Аталған үдерісте ең ерекше назар аударатыны – жасанды интеллект. Бұл технология өнімділікті арттырып қана қоймай, экономиканың жұмыс істеу қалыбын, тіпті мемлекет пен қоғамды түбегейлі өзгертіп жатыр. Қазірдің өзінде ЖИ коммуникация, көлік, энергетика, өндіріс, денсаулық сақтау және білім беру секілді салаларға дендеп енді. Әрине, жасанды интеллектіні енгізудің теріс әсері де бар. Мысалы, студенттер ChatGPT пайдаланады. Тіпті, кейбір саясаткерлер баян-

дамаларын жазу үшін ChatGPT көмегіне жүгінетін көрінеді. Бірақ мұның бәрі жасанды интеллектінің, жалпы цифрландырудың жанама әсері деп ойлаймын. Болжамға сәйкес, 2030 жылға қарай цифрландыру мен жасанды интеллект әлемдік ішкі жалпы өнімге 15 триллионнан астам табыс әкеледі, 300 миллионға тарта жұмыс орнын алмастырып, мүлдем жаңа мамандықтардың пайда болуына ықпал етеді» деді Мемлекет басшысы.

Президенттің айтуынша, дүние жүзінде жасанды интеллект саласындағы бәсекелестік күшейіп келеді. Еуразиялық экономикалық одақ ғаламдық үдеріс көшінен кеш қалмауы керек.

«Енді ғана қалыптасып келе жатқан цифрлық әлем тәртібіндегі рөлімізді күшейтуге орайлы сәт туды. Мұны дер кезінде пайдалану маңызды. Әрине, кез келген технологиялық революция сияқты жасанды интеллектінің де қатері жоқ емес. Технологияға қолжетімділік теңсіздігі, дәстүрлі жұмыс орындарының қысқаруы, цифрлық дербестіктің шектелуі, жаһандық цифрлық монополияға тәуелділік секілді қауіптер бар. Яғни дамуы жоғары деңгейдегі елдердің үркердей тобы осы үдерісте көш бастап, әлемнің басқа бөлігі соңында қалуы мүмкін. Менің ойымша, ЕАЭО бұл процестің алдыңғы шебінде болуға тиіс, тым болмаса артта

қалып қоймауымыз керек» деді Қасым-Жомарт Тоқаев.

Мемлекет басшысы Қазақстанның келесі жылғы Жоғары Еуразиялық экономикалық кеңеске төрағалығы аясында жиындардың бірін жасанды интеллектінің дамуына арнауды ұсынды. Сонымен қатар Мемлекет басшысы стратегиялық маңызды саладағы әлеуетті нығайту үшін елімізде атқарылып жатқан шараларға тоқталды.

«Біз ұлттық цифрлық инфрақұрылымды дәйекті түрде дамытып келеміз. Таяуда есептеу қуаты жоғары суперкомпьютерді іске қосады. Оның ресурсын ғылыми зерттеулерге, модельдеуге, үлкен деректер қорын өңдеуге және инженерлік тұрғыдан күрделі міндеттерді шешуге пайдаланамыз. Қазақстанда Жасанды интеллектіні дамыту жөніндегі кеңес құрылды. Салалық заң қабылдау жоспарланып отыр. Бұл

қадамдардың барлығы елімізде жасанды интеллектіні қолданудың берік институттық негізін қалыптастыруды көздейді» деді Президент.

Қасым-Жомарт Тоқаев Қазақстанда академиялық экожүйе қалыптастырып, жаңа буын мамандарын даярлау мақсатында халықаралық университеттермен және ғылыми орталықтармен серіктестікке айрықша мән берілетінін жеткізді. Бұл ретте Президент елімізде Мәскеу инженерлік-физикалық институтының филиалын ашуға қолдау көрсеткені үшін Ресей басшылығына ризашылығын білдірді.

«Биыл Астанада Alem.AI халықаралық жасанды интеллект орталығы ашылады. Бұдан бөлек, біз жаңа тұрпатты CryptoCity эксперименталдық аймағын құруға кірістік. Бұл криптовалюта саласындағы әлемдік сарапшылар бас қосатын орталыққа айналмақ. Пилоттық жобада біз цифрлық активтерді кеңінен қолдануға байланысты құқықтық және технологиялық шешімдерді сынақтан өткіземіз. Жалпы, Қазақстан ынтымақтастыққа ашық. ЕАЭО-ға мүше елдерді инновациялық кластерлерді, технопарктер мен стартап-инкубаторларды бірлесе іске қосуға шақырамыз. Ондағы ғылыми ізденістер мен технологиялар кейін табысты коммерциялық жобаға айналуы мүмкін» деді Мемлекет басшысы.

Президенттің пікірінше, озық цифрлық технологиялар өзара сауда-экономикалық ынтымақтастығымызға тың серпін бере алады.

«Бұл бағытта біздің мүмкіндігіміз зор. Қажетті стратегиялық құжаттар қабылданған, тәжірибе жеткілікті әрі ортақ міндетті жүзеге асыру жолдары белгілі. Ең бастысы, бізге өзара келісіп, прагматикалық тұрғыдан жедел әрекет еткен жөн. Мемлекеттеріміз жүйелі әрі батыл саясат жүргізіп, Еуразия кеңістігінде күш-жігер біріктірсе, жасанды интеллектіні экономикамыздың жаһандық бәсекелестіктегі тұрақты өсім көзіне айналдыруға болады» деді Мемлекет басшысы.

Премьер-министр Олжас Бектеновтің төрағалығымен өткен Үкімет отырысында Мемлекет басшысының «Таза Қазақстан» бастамасын жүзеге асыру мәселесі қаралды. Жиында экология және табиғи ресурстар министрі Ерлан Нысанбаев баяндама жасады.

«ТАЗА ҚАЗАҚСТАН» ЖҮЙЕЛІ СИПАТҚА ИЕ БОЛДЫ

Мәдениет және ақпарат министрі Аида Балаева экологиялық және мәдени құндылықтарды ілгерілету туралы, Оқу-ағарту министрі Ғани Бейсембаев мектепке дейінгі және мектептегі экологиялық тәрбие туралы, Ғылым және жоғары білім министрі Саясат Нұрбек экологиялық білім беру деңгейін арттыру туралы, Туризм және спорт министрі Ербол Мырзабосынов экотуризм мен салауатты өмір салтын насихаттау туралы баяндады. Сондай-ақ бірқатар экология және жастар бірлестігі өкілінің баяндамасы тыңдалды.

Экология және табиғи ресурстар министрлігінің деректері бойынша жыл басынан бері «Таза Қазақстан» аясында бүкіл еліміз бойынша 573 іс-шара өткен. Барлығы 189 мың тоннаға жуық қоқыс жиналып, 735 мың гектарға жуық аумақ тазартылды, 2 млн-нан астам ағаш отырғызылды. Акцияға қатысушылардың жалпы саны 2 млн-нан астам адамды құрады, оның 156 мыңы – еріктілер.

Премьер-министр «Таза Қазақстан» Президент бастамасы экологиялық мәдениетті арттыруға және табиғатқа

жанашырлықпен қарауды қалыптастыруға бағытталғанын атап өтті. Бұл жұмыс жүйелі сипатқа ие: барлық жастағы қазақстандықтар, бизнес және қоғамдық ұйымдардың өкілдері экологиялық акцияларға белсенді қатысуда. Бүгінгі таңда «Таза Қазақстан» үлкен қоғамдық қозғалысқа және күнделікті мәдениеттің ажырамас бөлігіне айналды.

Өскелең ұрпақты тәрбиелеуге ерекше көңіл бөлінеді: «Адал азамат» бірінғай бағдарламасы аясында оқу орындарында экологиялық мәдениетті қалыптастыру бойынша жұмыстар жүргізілуде.

«Президентіміздің идеясы – «Таза Қазақстан» бастамасын табиғатты қорғау үшін ғана емес, сонымен қатар ойдың да, бойдың да тазылығын сақтап, адамның ішкі мәдениетін тәрбиелеу арқылы оны дұрыс өмір салтына айналдыру. Руханияттың дамуына ерекше көңіл бөлу керек. Айналадағы адамдарға, дәстүрлі құндылықтарға құрметпен қарау, қоғамдық жауапкершілікті дамыту және еңбекқорлық Мемлекет басшысының «Таза Қазақстан»

бастамасын жүзеге асырудың маңызды бағыттары болуы тиіс» деп атап өтті Олжас Бектенов.

Сонымен қатар республикалық және өңірлік деңгейде Президент бастамасын жүзеге асыру шеңберіндегі іс-шараларды белсенді түрде ақпараттық қолдаудың маңызы аталып өтті.

Премьер-министр Оқу-ағарту, Ғылым және жоғары білім министрліктері өскелең ұрпақтың бойында экологиялық мәдениетті қалыптастырып, тәрбиелеуге жұртшылықты, қауымдастықтар мен бірлестіктерді кеңінен тартуды қамтамасыз етуге тапсырма берді.

«Ортақ іске бар күшті жұмылдыра отырып, отбасылық дәстүрлі құндылықтарды, қоғамдағы дұрыс мінез-құлықты, мәдени мұраларға ұқыпты көзқарасты, отаншылдық қасиеттерді сіңіруге тиіспіз. Аталған бағыттарды «Адал азамат» тәрбиелік бағдарламасында ескеру қажет» деп атап өтті Премьер-министр.

Туризм министрлігі облыстар мен қалалардың әкімдіктерімен бірлесіп, әрбір елді мекен бойынша барлық бұқаралық спорттық іс-шаралардың бірінғай күнтізбесін әзірлеуге тиіс.

ҚҰҚЫҚ САҚШЫЛАРЫ БАСПАНА АЛДЫ

Астана қаласының әкімі Жеңіс Қасымбек полиция қызметкерлеріне пәтер кілтін табыс етті. Бұл туралы қала басшысы әлеуметтік желідегі парақшасында жазды.

«Полиция қызметкерлері күн сайын қоғамдық тәртіпті қадағалап, қала тұрғындарының қауіпсіздігін, көше тәртібін қамтамасыз етеді. Олардың жанқиярлығының, кәсібилігі мен төзімділігінің арқасында мыңдаған адамның өмірі құтқарылды. Ішкі істер органдарының қызметкерлерін кәсіби мереке – Полиция күнімен құттықтадық. Бүгін 20 полиция қызметкерінің отбасына пәтер кілтін табыстадық. Олардың қатарында инспекторлар, жедел уәкілдер, криминалистер, жүргізушілер, тергеушілер, ақпарат және байланыс басқармасының инженерлері және т. б. бар. Соңғы жылдары 50-ден астам полиция қызметкеріне баспана берілді. Алдағы уақытта да тұрғын үй мәселесіне ерекше көңіл бөлеміз» деді әкім.

Жеңіс Қасымбек Мемлекет басшысы қолдауының арқасында полицияның штат

санын кезең-кезеңімен арттыру мәселесі шешімін табатынына тоқталды.

«Былтыр қосымша 200 штат бөлінді. Материалдық-техникалық жарақтандыруды жақсартуға да айрықша көңіл бөлініп отыр. Соңғы үш жылда Байқоңыр, Есіл, Сарыарқа аудандарының полиция басқармаларына, арнайы жасаққа, Сарыарқа аудандық полиция бөліміне және т. б. ғимарат берілді. Учаскелік пункттер желісін дамытып жатырмыз. Соңғы екі жылда 10 жаңа пункт ашылды, биыл тағы 14 пункт

ашу жоспарланып отыр, олардың 2-еуі қазірдің өзінде жұмыс істеп тұр, қалғандары бойынша ғимараттар іріктеліп жатыр. Халық көп жүретін орындарға 16 модульдік бекет орнатылды, биыл тағы 3-еуі қосылады. Автотармақтар жаңартып жатырмыз: соңғы екі жылда 74 техника сатып алынды, жыл соңына дейін тағы 17 бірлік алу жоспарланып отыр. Қалалық Полиция департаментін жабдықтау мен қызметкерлердің еңбек жағдайын жақсарту бағытында жұмысты жалғастырамыз» деп жазды Жеңіс Қасымбек.

ҮЗДІК СТУДЕНТТЕРГЕ – ЖОЛДАМА

Елордадағы Е.Рахмадиев атындағы Мемлекеттік академиялық филармонияда астаналық колледждердің үздік студенттері марапатталды. «Жұмысшы мамандықтары жылына» орай ұйымдастырылған іс-шара дарынды жастарды қолдауға бағытталды.

Индира
БЕРЖАНОВА

Салтанатты жиын аясында алдымен қаланың колледждерінде даярланатын мамандықтар бойынша көрме ұйымдастырылды. Мұнда студенттер ақпарат технологиялары, туризм, медицина және өрт сөндіру қауіпсіздігі секілді жалпы 11 бағыт бойынша өз жетістігін көпшілікке паш етіп, колледж қабырғасында үйренген жобаларын таныстырды. Оқу шеберханаларында жасалған бұйымдар мен заманауи технологиялар да келушілерге ұсынылды.

Жиын басында сөз алған елорда әкімінің орынбасары Есет Байкен қаладағы 32 колледжде 38 мыңнан астам студент білім алып жатқанын мәлімдеді. Оның ішінде 24 мыңнан астамы мемлекеттік грант негізінде оқыса, 11 мыңнан астам студент биыл түлек атанды.

– Кәсіптік және техникалық білім беру саласы заман сұранысына сай шәкірттерге тәлім беруді қолға алған. Бүгінде электромобильді жөндеу, киберқауіпсіздік, ландшафттық дизайн секілді жаңашыл мамандықтар үйретіледі. Биыл 4 колледж ғимаратын жаңарту жоспарланған. Жыл соңына дейін 1 мың орынға арналған жатақхана қолданысқа беріледі, – деді Е.Берікұлы.

Мерекелік жиында оқуда озат атанған, түрлі байқауда топ жарып, ғылыми жобаларымен ерекше көзге

түскен 17 студент іріктеліп, оларға арнайы алғыс хат пен қала кәсіпорындарында жұмысқа орналасу туралы жолдама табысталды. Сондай-ақ кәсіптік және техникалық білім беру жүйесінің дамуына үлес қосқан оқытушылар мен әлеуметтік серіктестер де марапатқа ие болды. Іс-шара аясында «Astana Polytechnic» жоғары колледжінің 500 түлегіне салтанатты түрде диплом берілді.

Астана қаласы Білім басқармасының басшысы Қасымхан Сенғазиевтың айтуынша, студенттердің жұмысқа орналасу көрсеткіші артып қана қоймай, білім алушылардың әрі қарай өз мамандығы бойынша жоғары оқу орын-

дарында оқуын жалғастыру көрсеткіші жыл сайын өсуде.

Іс-шарада марапат алғандардың қатарында «Қазақстанның үздік 100 студентінің» бірі және халықаралық Worldskills байқауының жеңімпазы, елордалық Қоғамдық тамақтану және сервис колледжінің түлегі Еркебұлан Махмұтов болды.

«Студент кезімнен бастап наубайхана құзыреттілігі бойынша түрлі жарысқа қатысып, жүлделі орындарды иелендім. Бүгінде, міне, өзім Данияда өтетін EuroSkills чемпионатына студенттерді дайындап, өз тәжірибем негізінде барынша үйретіп жатырмын» деп бөлісті Е.Махмұтов.

ҚАУІПСІЗДІК – ҰДАЙЫ НАЗАРДА

Астана қаласы әкімінің орынбасары Ерсін Өтебаевтың төрағалығымен төтенше жағдайлардың алдын алу және оларды жою жөніндегі қалалық комиссиясының кезектен тыс отырысы өтті.

Комиссия жұмысына қалалық төтенше жағдайлар қызметтерінің өкілдері, басқарма мен ұйым басшылары, сондай-ақ елорда аудандары әкімдерінің орынбасарлары қатысты. Отырыста жаз мезгілінде тұрғындардың қауіпсіздігін қамтамасыз етуге бағытталған үш негізгі мәселе қаралды. Бұл – балалардың

терезеден құлауын алдын алу, өрт қауіпсіздігін сақтау, шомылу маусымын ұйымдастыру.

Өрт қауіпсіздігін сақтау мақсатында елорданың «Жасыл белдеуінде» бақылау-байқау бекеттері жұмыс істеп тұр, патрульдік қызмет күшейіп, техникалық құралдармен жабдықтау шаралары қабылданған. Сонымен қа-

тар аудан әкімдіктері қамысты шабу жұмыстарын жүргізіп жатыр.

Отырыс қорытындысы бойынша ведомствоаралық өзара іс-қимылды күшейту, халықпен профилактикалық жұмысты жандандыру және азаматтардың өмірі мен денсаулығын қорғауға бағытталған бағдарламалардың қамту аясын кеңейту жөнінде нақты тапсырмалар берілді.

«Басты басымдығымыз – жаз мезгілінде елорда тұрғындары үшін қауіпсіз әрі жайлы орта қалыптастыру» деді қала әкімінің орынбасары.

ЕСІРТКІ ЖАЙЛАҒАН ЕЛДІҢ ЕРТЕҢІ ЖОҚ

Есіл өзенінің жағалауындағы амфитеатрда «Есірткімен болашақ жоқ!» атты нашақорлыққа қарсы ауқымды іс-шара өтті. Берері мол акцияға 14-35 жас аралығындағы қала тұрғындары мен қонақтары шақырылған. Ал негізгі мақсат – жастар назарын есірткінің қаупіне аудару, саалауатты өмір салтын насихаттау және қоғамның есірткі қылмысына қарсы күшін біріктіру.

Ержан
ҚОЖАС

«Жалпы бұл мәселенің ушығып тұрғанын баса айтуымыз керек. Мемлекет басшысы айтқандай, мұнымен қоғам болып күресуіміз қажет. Расымен, есірткі дәл есігіміздің «алдында» жатыр. Сәл босаңсысақ, жас буынды бірден өз қармағына іліп кеткелі тұр. Екіншіден, бұл дерт байды да, кедейді де бөліп-жарып тұрған жоқ. Әлеуметтік жағдай таңдамайды. Біз бір ғана нәрсені түсінуіміз қажет. Бұл

– бір адамдар үшін үлкен бизнес. Әлеуметтік желі арқылы сатылып жатқан мұндай заттардың жаманшылығын үздіксіз насихаттамаса болмайды. Өйткені есірткі жайлаған елдің ертеңі жоқ» дейді ҚХА республикалық аналар кеңесі төрағасының орынбасары Баян Ақатай.

Оның сөзінше, қазір жастар арасында, синтетикалық есірткіден бөлек, дәрілік түрі де көптеп тараған. Ал есірткімен ең негізгі күрес әр отбасының өзінен басталуы тиіс.

Жиында ҚР ІІМ Есірткі қылмысы-

на қарсы іс-қимыл комитеті мен Астана қаласы Полиция департаментінің өкілдері де ғасыр кеселі жайлы өз пікірлерін білдірді.

«26 маусым – Дүниежүзілік нашақорлықтың алдын алу күні. Осы орайда қалалық Полиция департаменті, елорда әкімдігі және өзге де мемлекеттік органдармен бірлесе осындай ауқымды шара өткізіп отырмыз. Мұндағы мақсат – тек полиция қызметкерлері ғана емес, басқа да үкіметтік емес ұйымдар мен тұрғындарды қатыстыра отырып, мәселеге барынша атсалысу. Негізінен, бұл айлық іс-шарамыз 26 мамырда басталды. Ал жыл басынан бері біздің қызметкерлер 600-ден астам заңсыз есірткі айналымына қатысты құқық бұзушылықты анықтады. Соның ішінде 120-дан астам есірткі сату дерегі тіркелген. Ал заңсыз есірткі айналымынан 300 келіден аса есірткі тәркіленсе, оның ішінде 30 келіге жуық синтетикалық есірткі заттары бар» дейді Астана қаласы Полиция департаменті есірткі қылмысына қарсы іс-қимыл басқармасының аса маңызды істер жөніндегі аға жедел уәкілі, полиция подполковнигі Әлия Қибатқызы.

Басқосуда музыкалық және би қойылымдары, викториналар, арнайы жасақ пен кинологтардың көрсетілімдері ұсынылды. Сондай-ақ есірткімен күрес бағытындағы жұмыста үлес қосқан серіктестерді марапаттау рәсімі өтті. Бұдан бөлек, акцияға қатысушылар арасында құнды сыйлықтар ойнатылды. Олардың қатарында велосипедтер, смартфондар, сымсыз құлаққаптар, смарт-сағаттар және тағы да басқа жүлделер бар.

ҚҰРМЕТТІ БҰҚАРАЛЫҚ АҚПАРАТ ҚҰРАЛДАРЫНЫҢ ӨКІЛДЕРІ!

Сіздерді кәсіби мерекелеріңіз – Баспасөз, теледидар және радио қызметкерлері күнімен шын жүректен құттықтаймын! Сіздер қоғам мен билік арасындағы алтын көпір, ел ішіндегі маңызды оқиғалардың айнасы болып келесіздер. Қоғамдық пікірді қалыптастырып, шындықты тайсалмай жазатын адал еңбектеріңіз әрдайым құрметке лайық. Журналист мамандығы – үлкен жауапкершілік пен табандылықты талап ететін асыл мұра, кәсіп. Сіздерге шығармашылық табыс, мықты денсаулық, сарқылмас шабыт, жаңа идеялар мен жемісті еңбек тілеймін! Қаламдарыңыз ұштала берсін, ел сенімін ақтайтын жаңалықтар көп, мерекелеріңіз құтты болсын!

Игі құрметпен,
Сансызбай ЕСІЛОВ,
«Ардагерлер ұйымы» РҚБ Астана қалалық филиалының төрағасы

ҚҰРМЕТТІ ЖУРНАЛИСТЕР, БҰҚАРАЛЫҚ АҚПАРАТ ҚҰРАЛДАРЫНЫҢ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІ!

Сіздерді кәсіби мерекелеріңіз – Байланыс және ақпарат қызметкерлері күнімен шын жүректен құттықтаймыз! Ақпарат кеңістігі дамыған қазіргі кезеңде бұқаралық ақпарат құралдарының рөлі арта түсуде. Ақпарат саласы – қоғамдық пікірді қалыптастыратын аса маңызды алаң. Сіздер – елімізде жүзеге асып жатқан маңызды реформаларды халыққа жан-жақты түсіндіріп, қоғамда тұрақтылық пен бірлікті нығайтуға, ұлттық құндылықтарды дәріптеуге өлшеусіз үлес қосып жүрген кәсіби маман иелерісіздер. Сондай-ақ ішкі және сыртқы саясаттағы еліміздің жағымды имиджін қалыптастыруда да ақпарат саласының үлесі зор. Әрдайым ұлт мүддесін бәрінен жоғары қойып, ел игілігі үшін адал қызмет етіп келесіздер.

Құрметті ақпарат саласының өкілдері! Сіздерге шығармашылық шабыт, толағай табыс, мықты денсаулық және жаңа кәсіби биіктер тілейміз! Қаламдарыңыз әрдайым ұштала берсін, тың жаңалықтарыңызбен халықты қуанта беріңіздер! Еліміз аман, жұртымыз тыныш, бірлігіміз берік болсын! Мерекелеріңіз құтты болсын!

Ізгі тілекпен,
Зулфухар ҒАЙЫПОВ,
Астана қаласы Қоғамдық кеңесінің төрағасы

ЛАНДШАФТ БАҒЫ АШЫЛДЫ

Астана қаласының №8 мектеп-лицей аумағында орналасқан «ЖасЛандшафт – табиғатты түлет» атты экологиялық-шығармашылық ландшафт бағының ашылуы өтті. Аталған жоба «Жасыл әлем» жазғы лагері мен «Жасыл ел» бағдарламасы аясында жүзеге асып, 14-16 жас аралығындағы оқушылардың бір ай бойы еңбегінің нәтижесі болды.

Бақтың жобасы ерекше мәнге ие – оның жалпы көрінісі күннің шуағын бейнелейді. Композицияның дәл жүрегінде күн энергиясымен жұмыс істейтін фонтан орналасқан, ол табиғатпен үйлесімді өмір сүру мен баламалы энергия көздерін қолданудың нышанына айналды. Ал күн сәулесі тәрізді тарамдардың шеткі бөліктерінде оқушылар мен ұстаздар пайдалы шөптер мен көкөніс дақылдарын

еккен. Жас экологтар мектеп ауласын көгалдандырып, арам шөптер мен экологиялық әдістер арқылы күресті. Сондай-ақ табиғи тастар мен ағаш элементтерін пайдаланып, ландшафт дизайнының жобаларын іске асырды. Игі бастама тек аула көркін арттыру ғана емес, балалардың табиғатқа деген жанашырлығын, шығармашылық қабілеті мен экологиялық мәдениетін дамытуға бағытталған.

Аманғали
ҚАЛЖАНОВ

Сессияны қалалық мәслихат төрағасы Табиғат Зейнұлқабден жүргізіп отырды. Полиция департаменті бастығының айтуынша, биыл қабылданған кешенді шаралардың нәтижесінде елордада қылмыс саны 9 пайызға азайды. Барлық санаттағы қылмыстарды ашу көрсеткіштері жоғарылады. Атап айтқанда, соның ішінде кісі өлтіру, зорлау, қарақшылық, бұзақылық, есірткімен байланысты қылмыстар, көлік айдап кету секілді қылмыстар бар.

«Мақсатты түрде жүргізілген жұмыстар алаяқтық, соның арасында интернет-алаықтық қылмыстардың санын азайтуға және ашу деңгейін жоғарылатуға мүмкіндік берді. Мұнда 77 адам және 3 топ ұсталып, 450 жалған хабарландыру мен заңға қайшы ақпараттарды орналастырған интернет ресурстар бұғаттауға жіберілді. Прокуратура және Қазтелекоммен бірлесіп, 3 алаяқтық колл-орталығы жойылды. «Астана – есірткісіз қала» атты 2024-2025 жылдарға арналған бағдарлама және нашақорлыққа қарсы республикалық кешенді іс-шаралар жоспары іске асырылуда. Есірткіні онлайн сату арналарын анықтауға және жолын кесуге баса көңіл бөліп отырмыз. Есірткі заттарын таратушы 488 интернет ресурсы бұғаттауға жіберіліп, 48,5 миллион теңгеге 1792 карта бұғатталды. Есірткіні жарнамалау фактісі бойынша 8 қылмыстық іс қозғалды. Есірткіге байланысты барлығы 588 құқықбұзушылық анықталып, 131-і тікелей есірткі сатуға қатысты болды. Тәркіленген есірткінің жалпы салмағы өсті. Есірткімен байланысы бар 3 қылмыстық топтың және 1 есірткі зертханасының жолы кесілді» деді Марат Төлебаев.

Оның мәліметінше, елордада халық санының артуына қарамастан, 10 мың тұрғынға шаққанда қылмыс деңгейі 14 пайызға төмендеді. Қылмыс жағдайына көші-қон үдерісі де белгілі бір ықпалын тигізді. Жыл басынан бері Астанаға 24,5 мың шетелдік азамат келген. Жұмыс істеу мақсатында 90 пайызына уақытша тұруға рұқсат берілді. 605 қандас азаматтық алды. Қалалық полиция департаменті, есіресе құрылыс саласында және базарларда жүрген шетелдік азаматтарға бақылау жүргізді. Шетелдіктер 70 қылмыс жасағаны анықталды. Түрлі құқықбұзушылық жасағандары үшін әкімшілік

ҚОҒАМДЫҚ ТӘРТІПТІҢ ЖАЙЫ ҚАЛАЙ?

Астанада қоғамдық тәртіпті қамтамасыз етуге бағытталған қандай кешенді шаралар қолға алынған? Кеше қала әкімінің бірінші орынбасары Нұрлан Нұркеновтің қатысуымен өткен қалалық мәслихаттың кезекті сессиясы барысында бұл туралы елорданың Полиция департаментінің бастығы Марат Төлебаев баяндады.

жауапкершілікке 20 мыңнан астам шетелдік пен 141 жұмыс беруші тартылды. 250-ден астам шетелдіктің елімізде жүру мерзімі қысқартылды. 603 шетелдік елімізден шығарылды.

Қалалық Полиция департаментінің бастығы «Осы жылы жауапкершілікке тартылғандардың 37 пайызын еліміздің басқа қалаларынан елордаға келген 848 азамат құрады. Ішкі істер министрі 2025 жылды «Профилактика жылы. Полиция заң мен тәртіп күзетінде» деп жариялап, профилактикалық жұмысты күшейтуді тапсырды» дей келе, осыған байланысты елорда тұрғындары мен қонақтарының қауіпсіздігін қорғауға, қолайлы өмір сүруге жағдай жасауға кешенді шаралар қабылданғанын жеткізді.

Оның айтуынша, «мүлдем төзбеу» қағидатын қалыптастыру бойынша жұмыстар жалғасын тауып, соның аясында 733 мың әкімшілік құқықбұзушылық анықталды. 9 млрд 265 млн теңгеге айыппұлдар салынды. Қалалық инфрақұрылымды сақтау мақсатында вандализмге қарсы және тазалықты сақтауға қатысты шаралар күшейтілді. Коммуналдық мүлікті бүлдіргені және жойғаны үшін 100-ден астам адам әкімшілік жауапкершілікке тартылып, соның ішінде 60-тан астамы қамауға алынды. 99 адамға жалпы сомасы 6 млн-нан астам теңгеге,

«Таза Қазақстан» республикалық акциясы аясында 50 мыңнан астам адамға жалпы сомасы 585 млн теңгеге айыппұл салынды. Рейдтік іс-шаралар жүргізу барысында 170-ке жуық қараусыз қалған ғимараттар мен құрылыстар анықталды. «102» телефонына иесіз қалған құрылыстар аумағында орын алған түрлі құқықбұзушылықтар туралы 100-ден астам хабарлама түскен. Осыған байланысты департамент басшысы бұл құрылыстардың меншік иелерін немесе уәкілетті мемлекеттік органдарды оларды қоршауға міндеттеу керектігін, тәулік бойы күзет қоюға, бейнебақылаумен қамтамасыз етуге міндетті екенін айтып өтті.

«Төбелес пен басқа да құқықбұзушылықтардың алдын алу мақсатында қылмыс көп жасалатын ойын-сауық мекемелеріне жұма күнінен бастап жексенбіге дейін баратын уәкілетті полиция өкілдері, жедел уәкілдер, жылдам қимылдайтын арнайы жасақ қызметкерлері кіретін жасақтар бекітілді. Жұмадан сенбіге дейін жаяу патрульдеу департамент пен аудандық полиция басқармалары аппараты жұмылдырылады. Қоғамдық орындарда ішімдік ішіп жүргені үшін 120 миллион теңгеге 8 мыңнан астам адам жауапкершілікке тартылды. Медициналық айықтырғышқа 5 мың 430 адам жатқызылды. Алкогольді сатудың тәртібін бұзудың 400 фактісі анықталып,

287 лицензия тоқтатылды, 20 лицензия тартып алынды. Нәтижесінде қоғамдық орындарда және көшелерде қылмыстар саны 25,4 пайызға азайды. Мас күйінде жасалған қылмыстар 8 пайызға төмендеді» деді Марат Төлебаев.

Департамент бастығы отбасылық-тұрмыстық зорлық-зомбылық қылмыстар басты назарға алынып, олардың алдын алуға мемлекеттік органдар, қоғамдық ұйымдар тартылғанын жеткізді. Бұған қатысты шаралар қабылданды. Атап айтқанда, отбасылық-тұрмыстық зорлық-зомбылықпен күрес бойынша бөлініс құрылды. 3782 адам әкімшілік жауапкершілікке тартылып, 833 адам қамауға алынды. 412 адамға ерекше талаптар қойылып, оны бұзған 168 адам жауапкершілікке тартылды. 238 адам мәжбүрлі түрде емделуге жіберілді. Дағдарыс орталығына 24 әйел мен 70 бала орналастырылды.

Марат Төлебаевтың айтуынша, өкінішке қарай, жасөспірімдер жасаған қылмыстар саны көбейді. Жыл басынан бері кәмелетке толмағандар 212 қылмыс жасаса, оларға қатысты 120 қылмыс орын алды. Бұл тараптағы қылмыстардың өсуіне жасөспірімдер санының көбею және ата-аналар жағынан бақылау болмауы әсерін тигізді. Осыған байланысты ересектерге жауапкершілік күшейтілді. Түнгі

уақытта кәмелетке толмағандардың заңды өкілдерінің жүруі және ойын-сауық мекемелерінде болғаны үшін 4 мыңға жуық ата-ана және 126 ойын-сауық мекемесі әкімшілік жауапкершілікке тартылды. Білім беру мекемелеріне Полиция департаментінен жауапты адамдар, жедел уәкілдер, уәкілетті полиция инспекторлары және ювеналдық полиция қызметкерлері бекітілді.

«Экстремизм және терроризм идеяларын жақтайтын 97 бала анықталды. Олармен және олардың ата-аналарымен профилактикалық жұмыс жүргізілуде» деді Марат Төлебаев.

Оның баяндауынша, қала әкімдігімен бірлесіп отырып, елордада жол қауіпсіздігін қамтамасыз етуге қатысты шаралар қабылданып жатыр. Жол қауіпсіздігі мен көше-жол желілерін дамытудың жай-күйіне қатысты әкімдік пен қалалық мәслихатпен бірлесіп құқықбұзушылықтың алдын алудың ведомствоаралық комиссияның 6 отырысы өткізілді. «Тасымалдаушы және жолда қабылдау» акциясы, «Борышкер», «Автобус» және «Қауіпсіз жол» жедел профилактикалық шаралары өткізілді.

«Қоғамдық көлікпен жолаушыларды тасымалдау кезінде қауіпсіздікті арттыру мақсатында автопарктер басшылығымен жұмыс кездесулері және жүргізушілермен көлік тәртібі бойынша дәрістер өткізілді. 10-ға жуық мектеп жанына 170-ке жуық жол белгілері орнатылды және қалпына келтірілді» деді баяндамашы.

Оның айтуынша, жол қозғалысын бақылау кезінде 81 млрд 91 млн теңгеге 683 мың әкімшілік құқықбұзушылық анықталды. 560 адам жүргізуші куәлігінен айырылды. 750 адам қамауға алынды. Мас күйінде көлік

жүргізген 759 адам ұсталды.

Марат Төлебаев қала әкімдігі мен қалалық мәслихаттың қолдауымен департаменттің материалдық-техникалық жарақтандырылуы күшейтілгенін жеткізді. «Жұртқа жақын полиция» қағидатын іске асыру жұмысына тоқталды. Атап айтқанда, соңғы үш жылда Байқоңыр, Есіл, Сарыарқа аудандарының полиция басқармалары және жылдам қимылдайтын арнайы жасақ ғимаратпен қамтамасыз етілді. Департамент аппараты 2023 жылы жұмысқа барлық жағдай жасалған жаңа ғимаратқа көшірілді. Соңғы 2 жылда 10 уәкілетті полиция пунктін ашылды. Тағы 14 осындай пункт ашу жоспарланса, соның екеуі биыл есігін айқара ашты. Адамдар көп жиналатын орындарда 16 модульдік стационарлық бекет орнатылды. Биыл тағы 3 бекет орнатылмақ. Қоғамдық орындарда 25 «SOS» батырмасы жұмыс істейді.

Департамент бастығы проблемаларды да жасырмады. Жақында қалалық мәслихат депутаттары тиісті нысандарды аралау барысында олармен танысты. Соның ішінде Патрульдік полк полициясы 1964 жылы салынған ескі ғимаратта отыр. Әкімдік Қорғалжын тас жолы III.Айтматов көшесі тилиысында жаңа ғимаратқа жер телімін бөлді. Қазір сәйкес процедуралар жүргізіліп жатыр. Баяндамашы басқа да мәселелерді атап өтті.

Күн тәртібіндегі мәселе бойынша қалалық мәслихат депутаты, мәслихаттың заңдылық, құқықтық тәртіп және жұртшылықпен жұмыс жөніндегі тұрақты комиссиясының мүшесі Нұрлан Өтешев баяндама жасады. Мәслихат депутаттары сауалдарын қойып, ұсыныстарын жеткізді.

ТҰРҒЫНДАРДЫҢ ТАЛАБЫН ТЫҢДАДЫ

Алаш тас жолы, 22/2А мекенжайындағы орталық базарда «Заң және тәртіп» апталығы аясында азаматтарды қабылдау іс-шарасы өтті.

Гүлмира АЙМАҒАНБЕТ

Бұл жолы базар тек сауда жасайтын жер ғана емес, құқықтық мәселелер талқыланатын алаңға айналды. Іс-ша-

раның негізгі мақсаты – тұрғындардың көкейіндегі сұрақтарды жедел қарастырып, мемлекеттік органдар мен халық арасындағы байланысты нығайту. Прокуратура, полиция, Төтенше жағдайлар басқармасы, Мемлекеттік кірістер

органдары мен санитарлық қызмет өкілдері азаматтардың сұрақтарына сол жерде жауап берді.

Қабылдауға келген тұрғындардың бірі – Әлмира Күзденбаева. Айтуынша, бұрынғы күйеуі табысын жасыру арқылы алиментті ең төменгі мөлшерде төлеп жүрген көрінеді. Осы мәселе жөнінде прокурордан көмек сұрады.

«Күйеуім нақты табысын жасырып жүр. Ол Шымкентте тұрады, сондықтан мен сол жақтағы қадағалаушы органдарға жүгінуім керек екен. Табысын жасырып отырғанын дәлелдесем, алиментті қайта есептетеуге өтініш бере аламын. Прокурордан толық әрі нақты кеңес алдым, енді нақты әрекет етемін» дейді ол.

Қабылдау барысында кәсіпкерлердің құқықтары, төтенше жағдай кезіндегі әрекет ету алгоритмдері, салық мәселелері, санитарлық талаптар мен тұрғын үй бағдарламалары туралы да сұрақтар

көтерілді. Барлық сұрақтар нақты қаралып, тиісті түсініктемелер берілді.

Байқоңыр ауданы прокурорының орынбасары Саламат Тәңірбергелінің айтуынша, мұндай ашық форматтағы қабылдаулар Мемлекет басшысының тапсырмасы негізінде республика көлемінде өткізілуде.

– Біздің мақсатымыз – халықпен ашық диалог орнатып, олардың құқықтық сауаттылығын арттыру. Мемлекеттік органдар жазалау үшін емес,

ең алдымен азаматтардың құқықтары мен бостандықтарын қорғау үшін жұмыс істейді. Біз бүгін сағат 12:00-ден 18:00-ге дейін кеңес бердік. Ең бастысы, халықтың сұрақ қоюдан қорықпауы, – деді ол.

Азаматтармен бетпе-бет тілдесу – халыққа жақын әрі тиімді тәсіл екенін іс-шара дәлелдеді. Ұйымдастырушылар мұндай форматтағы қабылдауларды тұрақты түрде өткізу жоспарда бар екенін айтты.

Индира
БЕРЖАНОВА

МЕРЕЙЛІ МЕРЕКЕДЕ МАРАПАТТАЛДЫ

(Соңы. Басы 1-бетте)

«Қай елдің баспасөзі мықты болса, сол елдің өзі де күшті» деп Алаш арысы Міржақып Дулатов айтқандай, бұқаралық ақпарат құралдары – тек қана ақпаратты жеткізетін құрал емес, ең бастысы, идеологиямыздың өзегі. Халыққа қызмет ету – кәсіби ақпаратты дер кезінде жеткізе білу. Сіздер күнделікті халықтың көкейкесті мәселелерін шешуде аянбай қызмет етіп келе жатырсыздар. Журналистердің материалдары арқылы тек қана қоғамдық-

саяси, экономикалық өзгерумен қатар әр жеке адамның да өмірін өзгертіп, иә болмаса, өмірін құтқарып жатқан жайттар бар. Сондықтан бүгінгі кәсіби мерекелеріңізбен құттықтаймын. Әрқайсыңыздың арттарыңызда тұтас ұжым тұр. Сіздер арқылы сол ұжымдарыңызды құттықтаймын» деді вице-министр.

Мерекелік жиында сала үздіктеріне мемлекеттік және ведомстволық марапаттар табысталды. Атап айтқанда, «Құрмет» ордені 3 адамға, «Ерен еңбегі үшін» медалі – 17 адамға,

«Шапағат» медалі – 4 адамға, «Ақпарат саласының үздігі» – 7 адамға және «Еңбек ардагері» медалі 1 адамға берілді. Үздіктердің қатарынан табылған «Elorda Aqparat» ЖШС қызметкерлері де айтулы марапаттарға ие болды. Оның ішінде «Құрмет» ордені «Вечерняя Астана» газетінің бас редакторы Лариса Увалиеваға, «Ерен еңбегі үшін» медалі «Elorda Aqparat» медиахолдингінің директоры Олжас Сыдықбек пен «Astana Aqshamy» газетінің фототілшісі Сұлтан Сейітовке және «Ша-

пағат» медалі «Astana Aqshamy» газетінің шолушысы Гүлмира Аймағанбетке табысталды.

Ақпарат айдынында өзіндік орны қалыптасқан «Elorda Aqparat» медиахолдингі – республиканың тыныс-тіршілігін, алған асулары мен жеткен жетістіктерін қалың бұқараға жүйелі жеткізуші ғана емес, ел руханиятындағы, халық тағдырындағы өзекті мәселелерге үн қосатын, мазмұны байыған, ойы кемелденген ақпарат орталығы.

Қоғамның ұдайы үдесінен

шығуға ұмтылатын ұжымның биылғы қол жеткізген табыстары да бір төбе. Атап айтсақ, «Elorda Aqparat» медиахолдингі директорының орынбасары Рауан Сәбитұлы Қазақстан халқы Ассамблеясының «Алғыс» төсбелгісімен марапатталды.

Сондай-ақ елорда әкімдігінде қалалық Ішкі саясат басқармасының басшысы Нұрдәулет Әлмұханов «Elorda Aqparat» ЖШС журналистерін және бірқатар БАҚ пен баспасөз қызметкерлерін журналистер күнімен құттықтады.

«Elorda Aqparat» ЖШС қызметкері Айнуір Қарамандиева мен «Astana Aqshamy» газетінің тілшісі Қалиакбар Үсемханұлы «Ақпарат саласының үздігі» төсбелгісімен марапатталды. Мобилографтар Әмір Теміржан мен Жансая Таңырқұлға Астана қаласы әкімі Жеңіс Қасымбектің Алғыс хаты табыс етілді. Тағы бір жаңалық – «Astana Aqshamy» газетінің дизайнері-бет қаттаушысы Венера Кабиева Ұлытау облысы әкімінің «Ұлар» сыйлығын иеленді.

«АСТАНА АҚШАМЫ» – 35

Айгүл
УАИС

АҚЖОЛТАЙ «АҚИҚАТ»

Ол қалай жүзеге асқан еді дегенде «Ақмола ақиқаты» газетінің редакторы Кенже Жұмағұлов былайша еске алады: Сол кездегі Целиноград облысының орталығында қазақ тілінде газет шығару қажеттілігін зиялы қауым өкілдері қала басшылығына жеткізеді. Содан қала басшысы Аманжол Бөлекпаев бұл ұсынысты күн тәртібіне қойып, ұйымдастыру шараларын айқындады. Аталған шаруаны әрі қарай қалалық атқару комитетінің хатшысы Марат Жақыпов қолға алды» дейді.

Әрине, газет шығару оңай іс емес. Алдымен ұйымдастырушылық-құқықтық шаралары түгендеуі тиіс. Біздің қолымыздағы құжаттарда қалалық халық депутаттары Кеңесінің ХХІ сессиясының шешімі бойынша «создать оргкомитет по решению всех вопросов, связанных с организацией выпуска, определением названия, формированием штата редакции, назначением редакционной коллегии и определить сроки выхода в свет первого номера» делінген.

1990 жылы тоғыз нөмірі шығып үлгерген қаланың қос газетіне 1991 жылдың басында қалалық атқару комитетінің бюджеттен тыс қаражатынан 50 мың рубль бөлінеді.

«Ақмола ақиқаты» деген аталуында да ерекше мағына бар. Орысша газетке «Вечерний Целиноград» атауы бекітіліп, қазақша атауына келгенде, тың қаласына дейінгі ежелгі атауы «Ақмола ақиқаты» деп аталуы көптің рухын көтерді. Газет шыққан күннен бастап айтулы тақырыпта газет тілшілерінің, қоғамдық тілшілердің, яғни штаттан тыс авторлардың, қарапайым оқырмандардың мақалалары тұрақты жариялана бастады. Газеттің бастама-сынан үшқын алған үрдіс бүкіл республика жұртшылығына ой салып, бұқаралық күреске

Осыдан 35 жыл бұрын қазағы кемшін ортада қазақ тілінде жарық көрген мерзімдік басылым еліміздің тоқыраудан кейін дүр сілкініп, бағаны бетімен жіберіп нарықтық экономикаға бет бұрған алмағайып күндерде қайта құрулар мен жариялық демімен алакеуімде жарық көрді. 1990 жылдың 13 қазаны облыс орталығы Целиноград қаласының ресми органы әрі сол кездегі Целиноград қаласының тұңғыш ресми баспасөз органы – «Ақмола ақиқаты» газеті оқырманға жол тартқан күн еді.

ұласты. Осылайша, халықтық тақырыпқа айналған Ақмола атауын қайтару мәселесі 1992 жылы шілдеде түбегейлі шешімін тапты. Сөйтіп, 1990 жылдың 13 қазан күні «Ақмола ақиқаты» оқырман қолына тиді. Бастапқы жылдарда Еділ Демееұқлов, Жұмагүл Сәтмұхамбетова, Орынбай Балмұратов, Бейбіт Оспанов, Айсұлу Қасымова, Тұрсын Есілбаева, Күләш Сәдуава, Ғалым Қожабеков, Қуат Мақашев, Нұрболат Бекетаев,

Ерболат Тілеубергенов, Тұрсынбек Әбдуов, Қанат Мақышев еңбек етті.

Асыға күткен ақжолтай алғашқы нөмірінде республикалық БАҚ өңірлік басылымдарының басшыларының ақжарма тілектерімен шашу шашыпты. Бәйгеге қосқалы отырған жаңа газеттің қарымы мықты болып, қоғамның қордаланып қалған мәселелерінің бір жағын көтереді деген үмітін жасырмайды. «Социалистік Қазақстан»

газетінің Целиноград облысы бойынша меншікті тілшісі Мұратбек Тоқтағазин, жылдар бойы тордағы торғайдай шырылдаған ащы ақиқатты айтқызып, қоғамның ілгері дамуына соны серпіні беріп, қуаты молыға түссін дейді. Целиноград облыстық теледидарының бас редакторы Смағұл Рахымбеков, Целиноград облыстық «Коммунизм нұры» газетінің бас редакторы Октябрь Әлібеков, «Қараөткел» газетінің бас редакторы Алдан

Смаилов, тағы басқа жауапты басқармалардың, қоғамдық ұйымдардың ресми өкілдері жаңа басылымға жылы лебіздерін білдірген. Жаңа газеттің бас редакторы К.Жұмағұловтың да оқырмандарға арнау сөзі осы лебіздермен ұштасып, ұлт-тіл тағдыры, ана тіліміздің биіктен көрінуі елдігімізге сын болмақ деп тарқатады. Жазушы, Қазақ ССР мемлекеттік сыйлығының лауреаты, «Жұлдыз» журналының бас редакторы Мұхтар Мағауин мен оның орынбасары жазушы Рамазан Тоқтаров: «Ақындардың ақ иығы, дана Сәкен топырағын басып, жаңа өмірдің жолында күрескен, талай таланттар туғызған қасиетті Қараөткел – Ақмола шаһарында дүниеге келген «Ақмола ақиқаты» газетіне елінің, жұртының, тілінің тілекшісі, тұ тұстаушысы, шындық үшін күрескері бол деген ағалық тілегін білдіргенін жеткізеді.

Қазақстан Жазушылар Одағы басқармасының мүшесі Нұрғали Оразов: «Ақиқатты айта алмай, бұрынғыдан қайта алмай жүрген халық үшін жаңа басылым атының өзі өлгеніміз тіріліп, өшкеніміз жанғандай, баяғыда бір валонтаристің құрбаны болған қаламыздан тарихи есімін алып, бүгінгі демократия дәуірінің сахнасына ала шығуы біз үшін зор қуаныш!» деп жазады.

Белгілі журналист Жылқыбай Жағыпаровтың «Тіл тағдыры – ұлт тағдыры» атты мақаласында мемлекеттік тіл мәртебесіне енді ғана қол жеткізген шақтағы қазақ тілінің қажет етпеген биліктің басшыларын, қазақ мектептерінің халі мен облыстың қазақ ауылдарының ахуалына тоқталып, бар шындықты шырылдап жеткізген. Сол кездері Целиноград облысындағы халық құрамының 47 пайызы орыстар болыпты. Ал қала көшелерінде қазақ тілінде сөйлеуге арланатын қазақтар жеткілікті дейді. Целиноград облысында 166 837 бала оқиды. Оның 44050-і қазақ баласы болса, олардың 3603-і ғана таза ұлттық мектепте, 5570-і аралас мектептердегі қазақ сыныптарында, ал қалған 34 877 бала орыс мектептерінде дәріс алады. Жылқыбай Жағыпаровтың «Заман залалының салдарында ана тілінің амалсыз аражігін ашып алған бұл ұрпақты өз қайынара қалай қайтарамыз, өз бастауынан қалай сусындатамыз?» деген сауалы әлі де күн тәртібінен түскен жоқ.

Газеттің соңғы бетіндегі Жұматай Сабыржановтың көңілашарында да ащы шындықты айта кетіпті. Кейіпкерінің аузына салған, «бізді осы, айналайын, двузычие діңкелетті. Жалғыз сен емес, бүкіл қаладағылар шұбырады бұл күнде. Апыр-ай, қазақша жазып аудару білетіндердің тұқымы осы редакцияларда ғана қалған сияқты» деп орысша мәтінді аударатын адам таппай келген қызға айтқан назынан қазақ редакциясы шын мәнінде қазақ тілінің қаладағы жалғыз жанашырындай болған екен. Газеттің тұңғыш санының алғашқы жазбаларынан-ақ, қазақ руханиятының шамшырағын жарқырататын жолын айшықтапты. Содан бері Ұлт ұяйынан түгендеген қаланың басты басылымы өз жолына адал болып, ел намысының жалауын жықпай, желбіретіп келеді.

Ержан
ҚОЖАС

ЭКСПОРТТЫҢ АУЫЛЫ АЛЫС ЕМЕС

Әуелгі бас сұққанымыз – модемдер мен коммутаторлар шығаратын «Digital System Servis» ЖШС. Тауарлық белгісі «Сuman» деп аталатын бұл компания 2005 жылы құрылған. Мұнда 6 өнім шығады. Бірнеше телефон нүктесін қосуға болатын автоматтандырылған станция құрылғысы, интернет таратушы Wi-Fi роутер, «Atman» атты коммутатор, сымсыз Wi-Fi Mesh интернет жүйесі, «Infinity» атты бірнеше нұсқадағы телефон аппараты зауыттың ең басты тауарлары десек болады.

«Зауыт бірнеше цехқа бөлінген. 100-ге жуық қызметкер бар. Бірінде өнімнің басты қаңқасы дайындалса, енді бірінде интернет құрылғылардың ішкі материалын құрастырады. Ішкі материал дегеніміз – электроника тауарларының негізгі жүйесі, яғни электронды тақталары. Ол Қытайдан келеді. Ал барлық өнімнің сыртқы корпусы өзіміздегі арнайы аппарат-құрылғыда жасалады. Бірақ оның да шикізатын Оңтүстік Кореядан алдырамыз. Бұл жағынан қалдықсыз жүйе қалыптасқан. Жалпы зауытта бір күнде 1000-ға жуық электронды тақтаны дайындап, арнайы корпуста қаптай аламыз. Сондай-ақ бізден шығатын барлық коммуникация өнімінің интернет тарапуда мүмкіндігі көп. Әзірге тұтынушылар тарапынан

КОММУНИКАЦИЯЛЫҚ ҚОС КОМПАНИЯ

Жуырда Астана қаласы маңындағы №1 индустриялық паркте телекоммуникация жабдықтарын шығаратын екі компанияда болдық. Бірден айтайық, шетелдік технологиядан әсте кем емес бұл құрылғылар мемлекеттің құзырлы орындарында іске асып тұр. Ұлттық қауіпсіздік комитеті, оған қарасты Шекара қызметі, Ішкі істер, Қорғаныс министрлігі және төтеншеліктер осы жабдықтарды пайдаланады. Ал Президент Іс басқармасы, Мемлекеттік күзет қызметі, Парламенттің қос палатасындағы жұмыстарға бұл құрылғылардың көмегі көп. Пайдаланушылар қатарына «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясын да қосыңыз. Мұнай зауыттары, сондай-ақ орман мен аң-құсты қорғайтын табиғат сақшылары да екі кәсіпорынның өнімдерін қолданады. Қазақстанның басты органдарына жаққан мұндай дүниенің ішкі қыртысына үңілгіміз келген. Қалауымыз орындалды.

шағым болған емес» дейді компанияның бас директоры Дастан Абдрахманов.

Дастанның сөзінше, мұнда барлық интернет құралын монтаждаушы, құрастырушы аппараттар шетелдік екені белгілі болды. Бірі – швециялық, енді бірі – оңтүстіккореялық құрылғы. Америка Құрама Штаттарынан алынған жабдықтар да жоқ емес.

«Менің мамандығым – электроника және байланыс құралдарының инженері. Дәл қазір мен интернет желісін таратушы Wi-Fi роутердің ішкі компоненттерін құрастырудамын. Бұл жұмыс біткен соң арнайы операторлар тексеруден өткізіп, жұмысымыздың сапасын қайта-қайта сынақтан өткізеді. Осылайша, бірнеше

қадағалаудан соң барып арнайы корпуспен қапталып, қорашаға салынып, сатылымға шығады» дейді компания қызметкері Ержан Кәрімов.

Сату бөлімінің маманы Мұхамедкәрім Кенжеханұлының айтуынша, бір модемнің бөлшек саудадағы бағасы – 13500 теңге. Сондай-ақ өнімді шығару барысында ақау анықталса, оны қайта қалпына келтіретін жөндеу бөлімі де бар. Сонда жөнделген соң қайта техникалық қадағалаудан өтіп, тестілеуден оң нәтиже көрсеткенде ғана сату бөліміне жөнелтіледі. Демек, әрі қарай бұл құрылғылар «Қазақтелеком» немесе «Beeline» желісі арқылы келіп тұрған байланыс тізбегі бойынша интернет тарата алады.

«Быттыр Мәскеу қаласында болдық. Онда халықаралық «Байланыс-2024» тақырыбында көрме өтті. Онда біздің өнімдер көрсетілді. Мұны экспортқа деген алғашқы қадам десек болады. Екі жыл бұрын Әзербайжандағы көрмеде де өз заттарымызды көрсеткенбіз. Әзірге қызығушылар жетерлік. Өз елімізде ғана емес, өзге мемлекеттерге де экспортқа шығатын күн алыс емес деп ойлаймын» дейді М.Кенжеханұлы.

АЛДАҒЫ МАҚСАТ – ДРОНДАР ӨНДІРІСІ

Екінші барғанымыз – «Barys E&T» жеке серіктестігі. 70-тен астам қызметкері бар компанияға тиесілі өнімдер

де жоғарыда айтқан зауыттыкіне ұқсас. Мұнда кәдімгі үй жағдайындағы электр тогын есептегіш құрылғы мен радиотелефон (рация) шығады. Өнімнің ішкі электроникалық тақтасы шетелден келеді. Қалғаны цехтан құрастырылуда. Ал алдағы жоспары – өздігінен ұшу аппараттарын, яғни дрондар өндірісін қолға алмақ.

«Компания негізгі жұмысын 2022 жылы бастады. Зауыт жылына 54 мың электр есептегіш, 45 мың рация шығаруға қауқарлы. Ендігі мақсат – өздігінен ұшу аппараттарын шығару және зауыт көлемін кеңейту. Өйткені қазірге орналасқан аумақ тарлық етіп отыр. Тағы бір жаңалық – быттыр Қазақстан мен Оңтүстік Корея мемлекеті бірлесе өткізген форум. Онда біздің өнімдер мен жобаларымыз көрсетілді. Артынша үш жақты, яғни Қазақстан, Корея және біздің компания меморандумға отырып, арнайы құжатқа қол қойылды. Соның нәтижесінде корей ғалымдары біздің студенттерге дәріс оқып, осы электроника саласы бойынша барлығын үйретпекші. Демек, алдағы уақытта мамандар да өзіміздің азаматтар болады деген сөз. Бұған дейін мамандарды өзіміз Малайзия, Қытай және Оңтүстік Кореяда арнайы оқытып келдік» дейді зауыттың техникалық директоры Айбек Ақыш.

Зауыт өніміне тапсырыс берушілер – мақала басында көрсетіп кеткен арнайы органдар. Алдағы уақытта арнайы тапсырмаларға қажетті ұшу дрондарын шығарса, онда сыртқы импортқа да тәуелді болмас едік.

«Мысалы, Қорғаныс министрлігінің барлау қызметіне ұшу дрондары қажет-ақ. Сондай-ақ қазір елімізде 50-60 қабатты үйлер көп. «Қатер аяқ астында» дегендей, мысалы, осындай жоғары қабаттарда өрт шыққан жағдайда арнайы су шлангісін көтеруге арналған дрондар қажет емес пе? Орман өртіне де бұл өте керек бұйым. Жалпы мұны елімізге өте қажетті өнім десек болады. Өйткені азаматтық не әскери мақсатқа, болмаса өрт қызметіне қажетті ұшу дрондарын пайдалану көп жұмысты жеңілдететіні анық» дейді А.Ақыш.

Айтпақшы, кәсіпорынның біз көзбен көрген, оған «Барыс» деп атау таңып, ат қойған радиостанция телефонының қуаты 200 сағатқа дейін жетеді. Былайша айтсақ, бір апта бойы ток көзіне қуаттамай жүре беруге болады. Өзі салмақтылау өнімнің бір ғажабы – жаңбырлы күнге немесе суға түсіп кеткен жағдайда да жұмысын тоқтатпайды, яғни ылғалға төзімді. Ал нарықтағы бағасы 350-400 мың теңге көлемінде екен.

Отандық өнімді өрге сүйреген астаналық кәсіпорынның тынысынан ерекше шабыттанып қайтқанбыз. Тап-таза зауыт іші, қатал сақталған қауіпсіздік, жұмыс тәртібі мұндағы қызметкерлердің өз ісіне тиянақтылық сыйлап тұрғандай.

ШОМЫЛУ МАУСЫМЫНДА САҚ БОЛАЙЫҚ!

Елордада 1 маусымнан бастап ресми түрде шомылу маусымы ашылды. Жазғы күндердің аптабында өзен-көл жағасына барып, шомылу – тұрғындар үшін демалудың ең кең таралған тәсілі. Алайда қауіпсіздік – басты назарда.

Төтенше жағдайлар министрлігі жағажай маусымына алдын ала дайындық жүргізіп, азаматтардың қауіпсіздігін қамтамасыз етуге күш салуда. Орталық коммуникациялар қызметінде «Шомылу маусымындағы қауіпсіздік шаралары» тақырыбында баспасөз конференциясы өтті. Шара барысында ҚР ТЖМ Азаматтық қорғаныс және әскери бөлімдер комитеті төрағасының орынбасары Ақылбек Ахметжанов маусымға дайындық барысы мен қауіпсіздік мәселелері жөнінде мәлімдеді. Оның айтуынша, биыл республика бойынша шомылуға рұқсат берілген 698 ресми орын тіркелген. Оның ішінде 458-і – жекеменшік, 227-сі – коммуналдық жағажайлар және 13-і туризм мен спорт нысандарына қарасты. Қазіргі таңда тағы 84 су айдынын ресми ету жұмыста-

ры жүріп жатыр. Бұл жағажайлардың орналасуы мен мәртебесі жайлы ақпараттар «2ГИС» мобильді қосымшасында қол жетімді. Елорда тұрғындарына арналған 5 ресми жағажай – орталық жағажай, «Үш пескар» (Көктал-1), «Армина», «Столичный двор» (Күйгенжар), сондай-ақ Ш.Бейсекова көшесі маңындағы коммуналдық жағажай – шомылушылар үшін қауіпсіздік талаптарына сай жабдықталған. Бұл аймақтарда құтқарушылар қызмет атқарып, қажетті белгілер орнатқан.

Су қауіпсіздігі мәселесі күн тәртібінен түспей отыр. «2021-2024 жылдар аралығында жүргізілген кешенді профилактикалық жұмыстардың нәтижесінде суға кету жағдайы 51 пайызға азайды. Өткен шомылу маусымында Төтенше жағдайлар министрлігінің

құтқарушылары патруль кезінде 258 адамды құтқарды, олардың 66-сы – балалар» деп атап өтті Ақылбек Ахметжанов.

Астана қаласындағы жедел құтқару жасағында 70-тен астам кәсіби құтқарушы тұрғындар-

дың қауіпсіздігін қамтамасыз етуде. Қазіргі таңда мамандар шомылуға тыйым салынған жерлерге ескерту белгілері мен ақпарат тақталарын орнатып, профилактика жұмыстарын белсенді түрде жүргізіп жатыр. Елордадағы су айдындарында қауіпсіздік шараларын сақтау мақсатында аудан әкімдіктерімен бірлесіп, қауіпті әрі жабдықталмаған су айдындарына «Шомылуға тыйым салынады!»

деген стендтер мен ескерту белгілері орнатылды. ТЖ департаментінің қызметкерлері полиция, Ұлттық гвардия, қоғамдық ұйымдар және еріктілермен бірге қаладағы су айдындары бойында күнделікті рейдтер мен патрульдер жүргізіп, тұрғындарға судағы қауіпсіздік ережелерін жеткізіп, қауіпсіздік туралы жадынамалар мен буклеттер таратуда. Есіл өзенінің арнасында әр сағат сайын су құтқарушылар катермен патрульдеуде, қауіпті учаскелерде қосымша 2 мобильді пост және қайықтар қойылған және шомылуға тыйым салынған аймақтарды бақылауда ұстайды.

Биыл ТЖМ ІІМ және Көлік министрлігімен бірлесіп, 20 мыңнан астам рейд пен патрульдік шара өткізген. Нәтижесінде су қауіпсіздігі ережелерін бұзған 761 адам ҚР Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодекстің 364-бап («Жалпы су пайдалану ережелерін бұзу»), 151 адам 412-бап («Су айдындарында қауіпсіздік ережелерін бұзу немесе орындамау») және 440-бап

(«Алкоголь ішімдіктерін ішу немесе қоғамдық орындарда мас күйінде жүру») бойынша жауапқа тартылған. Рұқсат етілмеген жерлерде шомылғаны үшін астаналықтарға 1 миллион теңгеге жуық айыппұл салынған.

Төтенше жағдайлар министрлігі ел азаматтары мен қонақтарын қарапайым қауіпсіздік талаптарын сақтауға шақырады:

- тек арнайы жабдықталған жағажайларда шомылу;
 - мас күйінде суға түспеу;
 - балаларды су маңында қараусыз қалдырмау;
 - белгіленген аумақтан аспау;
 - суға секіретін жердің қауіпсіз екеніне көз жеткізу.
- Естеріңізде болсын: шомылу – сергіту мен демалыстың бір түрі ғана емес, қауіпсіздік талаптарын қажет ететін маңызды процесс. Сақтық – өмір кепілі.

Айнамкөз БҰРКІТХАН,
Л.Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университетінің
студенті

ҚҰҚЫҚБҰЗУШЫЛЫҚТАР АНЫҚТАЛДЫ

Елордада шегілмейтін темекі өнімдерін заңсыз сату мен тұтынудың алдын алу және анықтау мақсатында ауқымды профилактикалық рейдтер жалғасуда. Мұндай іс-шаралар елорданың барлық алты ауданында өткізіліп келеді.

Сарыарқа ауданы әкімдігінің баспасөз қызметінің мәліметі бойынша, жыл басынан бері аудан аумағында 120-дан астам рейд жүргізілді. Учаскелік инспекторлар мен ювеналды полиция қызметкерлері сауда орындарын, қоғамдық тамақтану нысандарын және жастар көп жиналатын орындарды қамтыды. Іс-шаралар нәтижесінде белгіленбеген орындарда шегілмейтін темекі өнімдерін қолдануға байланысты 315 құқықбұзушылық анықталды. Барлық құқықбұзушы әкімшілік жауапкершілікке тартылды.

Алматы ауданында жыл басынан бері өткізілген рейдтер барысында 45 жеке тұлғаға айыппұл салынды. Сонымен қатар насыбай мен снюс сынды шегілмейтін темекі өнімдері сатылған 32 дүкен анықталды. Тексеріс кезінде шамамен 1 000 дана өнім тәркіленді.

Байқоңыр ауданында жыл басынан бері 200-ден астам шағын және орта

бизнес нысандары тексерілді. Оған сауда орындары, сауда үйлері, супермаркеттер, кафелер, барлар мен мейрамханалар кіреді. Нәтижесінде 53 құқықбұзушы әкімшілік жауапкершілікке тартылды.

Есіл ауданында жыл басынан бері ҚР ӘҚБтК-нің 441-бабын (соның ішінде калыан шегуге тыйым салынған орындарда қолдану) бұзғаны үшін 857 адам әкімшілік жауапкершілікке тартылды. Оның ішінде 756 жағдай калыан шегумен байланысты болып отыр.

Сарайшық ауданында жүргізілген рейдтердің нәтижесінде 5 дүкен ҚР ӘҚБтК-нің 196-бабы бойынша айыппұлға тартылды. Жалпы салынған айыппұл

сомасы шамамен 500 мың теңгені құрады.

Нұра ауданында жыл басынан бері шегілмейтін темекі өнімдерін заңсыз сату бойынша 6 дерек анықталды. Сонымен қатар қоғамдық тәртіпті сақтау және заң талаптарының орындалуын бақылау мақсатында 18 ойын-сауық орны тексеріліп, олардың барлығында ортақ пайдалану орындарында калыан шегу фактілері тіркелді.

Барлық құқықбұзушылық ҚР ӘҚБтК-нің 441-бабы бойынша рәсімделіп, салынған айыппұлдың жалпы сомасы 4 миллион теңгеден асты.

Профилактикалық рейдтер қала бойынша жалғасады.

«ТАЗА ҚАЗАҚСТАН» АЯСЫНДА ӨТКЕН ШАРА

Астанадағы №66 мектепте 1-4 сынып оқушылары арасында «Таза Қазақстан» акциясы аясында «Суды сақтайық!» атты эстафета өтті. Эстафета балалардың суға құнды табиғи ресурс ретінде саналы көзқарасын қалыптастыру, оның мәні мен үнемдеу қажеттілігі туралы білімді ойын түрінде жеткізу мақсатында ұйымдастырылды.

«Мектебімізде «Жасыл әлем» экологері осымен екінші маусым жұмыс істеп жатыр. Оның мақсаты – оқушылардың жазғы демалысын тиімді ұйымдастыру, экологиялық мәдениеті мен сауаттылығын арттыру, табиғатты қорғауға жанашырлық сезімдерін қалыптастыру. Жоспарға сәйкес табиғат аясында, мектеп қабырғасында тәрбиелік іс-шаралар өтіп жатыр. Оқушылар қызығушылықпен, белсенділік танытып атсалысып келеді» деді Д.Қонаев атындағы №66 мектеп-лицей директорының тәрбие ісі жөніндегі орынбасары Бақытгүл Нұртазина.

Бақытгүл Нұртазинаның сөзінше, бүгінгі шара суды үнемдеу тақырыбына арналып отыр. Іс-шара оқушыларға судың негізгі тіршілік көзі екендігін ұғындырып, суды ысыраппен пайдалануға жол бермеу туралы айтылды. Оқушылардан командалар жасақталып, жарыс өткізілді. Олар су және өзендердің ластануы туралы сұрақтарға жауап берді. Сондай-ақ балалар күнделікті өмірде суды ұқыпты пайдалану ережелері туралы айтып берді.

Айта кетейік, осыған дейін мектепте «Табиғатты аялайық», «Қоқысқа екінші өмір сыйла» атты экологиялық акциялар ұйымдастырылды. Сондай-ақ Жетісу саябағында табиғатты қорғауға бағытталған спорттық эстафета, пікір-сайыс алаңдары өткізілді.

БЮРОКРАТИЯЛЫҚ КЕДЕРГІЛЕРДІ ОҢТАЙЛАНДЫРУ ЖӘНЕ ЖОЮ

Мемлекеттік аппараттың негізгі функцияларының бірі – мемлекеттік саясатты реттеу, тәртіпті қамтамасыз ету, мемлекеттік процестерді бақылау және басқару, әсіресе тәуелсіздік қалыптасу мен экономиканы реформалау жағдайында.

Өз кезегінде, технологияның дамуымен, цифрландырумен және мемлекеттің экономикалық моделінің өзгеруімен күрделі регламенттер, көптеген келісімдер, қайталанатын функциялар және т.б. шешімдерді жедел қабылдау үшін белгілі бір қиындықтар туғызады, бизнес үшін ұйымдастырушылық кедергілерді қалыптастырады және мемлекеттік қызметтерді алуды қиындатады.

Бұрын негізделген көптеген регламенттер бүгінгі күні өзектілігін жоғалтып, тек мемлекеттік аппаратқа жүктемені арттырады.

2022 жылғы сәуірден бастап ҚР Мемлекеттік қызмет істері агенттігі мемлекеттік аппаратты бюрократиядан арылту, оның ішінде мемлекеттік

органдардың ішкі әкімшілік рәсімдерін зерделеу мәселелері бойынша мониторинг пен талдауды жүзеге асырады.

Өткен жылдың қорытындысы бойынша ҚР Мемлекеттік қызмет істері агенттігінің Астана қаласы бойынша департаменті теміржол және әуе көлігі, қорғаныс өнеркәсібі, мұнай және газ, су ресурстары және төтенше жағдайлар салаларындағы мемлекеттік органдардың қызметін түбегейлі оңтайландыру мүмкіндіктерін айқындау бойынша кешенді талдау жүргізді.

Ұсыныстар мен ұсынымдарды қалыптастыру аяқталғаннан кейін, олар одан әрі іске асыру үшін Агенттіктің қарауына түседі.

Әзірленген ұсыныстар уәкілетті мемлекеттік органдармен келісу рәсімі-

нен өтеді және оның шеңберінде осы өзгерістердің қажеттілігі, қолданылуы және экономикалық орындылығы айқындалады. Нәтижесінде, осы ұсынымдар бекітіледі немесе оларды қосымша зерделеу және пысықтау қажеттілігі туралы хабарланады.

Жүргізілген талдау қорытындылары бойынша ұсынымдарды орындау үшін мемлекеттік органдар экзаумақтық, проактивтілік, композиттілік, клиентке бағдарлану, орталықтандыру, монополиясыздандыру тетіктерін енгізу, сондай-ақ уәкілетті және оларға теңестірілген адамдардың қолжетімділігі мен дербес жауапкершілігі жөніндегі рәсімдерді жүзеге асырады.

Мысалы, жүргізілген талдау негізінде «Алтын алқа», «Күміс алқа» алқаларымен марапатталған көпбалалы аналарға мемлекеттік жәрдемақы тағайындау» мемлекеттік қызметін оңтайландыру бойынша ұсыныс әзірленді. Нәтижесінде, бүгінгі күні аталған мемлекеттік

қызмет жоғарыда көрсетілген наградаларды алғаннан кейін проактивті түрде (көрсетілетін қызметті алушының өтінісіз) көрсетіледі.

Сонымен қатар, әлеуметтік сұранысқа ие қызметтермен қатар бизнесті, инвестицияларды, субсидияларды және мемлекеттік қолдаудың өзге де шараларын дамыту және оңтайландыруға бағытталған мемлекеттік функциялар мен қызметтерді бюрократияландыру бойынша жұмыстар жүргізіліп жатқанын атап өткен жөн.

Атап айтқанда, талдау барысында субсидиялаудың мемлекеттік ақпараттық жүйесінің агроөнеркәсіптік кешен субъектісін субсидиялауға қайталанатын немесе қайта өтінішті болдырмауға мүмкіндік беретін техникалық мүмкіндігі жоқ екендігі анықталды.

Жоғарыда аталған жүйеде көрсетілген рәсімді жетілдіру мақсатында олар бойынша автоматты түрде бас тартуды шығара отырып, қайталама өтініштерді анықтау мүмкіндігін енгізу-

АИТВ-ИНФЕКЦИЯСЫНЫҢ АЛДЫН АЛУДЫҢ ҚАРАПАЙЫМ ЕРЕЖЕЛЕРІ

АИТВ-инфекциясының алдын алу – ұлт денсаулығының кепілі. Бұл мәлімдеменің тектен тек айтылмаған себебі қарапайым және түсінікті шаралардың артында адамзат үшін ең қауіпті вирустардың бірінен қорғанудың нақты мүмкіндігі тұр.

Ауру жасырын: ол жұқтырған адамның денесінде бірнеше жыл өмір сүріп, бір сәтте иммундық жүйенің бұзылуына алып келеді. Өзінің бойында АИТВ-инфекциясының бар екендігін адам кеш білгендіктен, оған қандай да болмасын құтқару шараларын көрсету мерзімін өткізіп алады.

АИТВ-инфекциясы әрдайым белгілі бір әрекеттер мен мінез-құлықтардың салдары екендігін ұмытпаған жөн. Адамдардың басым бөлігі аталған мәселе оларға ешқашан әсер етпейтініне сенімді. Осындай сенімділікті ақтау үшін, өзіңізді сенімді түрде қорғай алу үшін қарапайым қағидаларды ұстану қажет.

Статистикаға сәйкес әлемдегі АИТВ-инфекцияларының ең көп саны жыныстық жолмен және есірткі инъекцияларын қолдану кезінде жұғады, яғни адам көп жағдайда өз еркімен өзгерте және басқара алатын мінез-құлық процесінде.

АИТВ ағзаға қалай енеді? Вирустың барлық берілу жолдары:

- қан
 - ұрық
 - қынаптық сөл
 - омырау сүт арқылы инфекцияны жұқтырған биологиялық сұйықтықтың шырышты қабатқа немесе қанға енуінен болады.
- АИТВ:
- жыныстық қатынас кезінде
 - парентеральды
 - тік жолмен жұғады.

Жыныстық қатынас: АИТВ жұқтырған серіктеспен қорғалмаған жыныстық қатынас арқылы жүзеге асырылады. Ерлерге қарағанда әйелдер инфекцияға бейім болып келеді. Жыныстық қатынастың қандай да болмасын түрі инфекциядан қорғамайды. Гомосексуалдар арасында науқастардың пайызы жоғары болып келеді. Анальды контактілердің берілу қаупі әлдеқайда жоғары, өйткені тік ішектің шырышты қабаты жыныстық қатынас кезінде жиі жарақаттанады.

Парентеральды берілу жолы: жұқтырған қан сау адамның денесіне енген кезде жүзеге асырылады. Бұл есірткі қолданушыларға қатысты. АИТВ-инфекциясы осы өмір салтының болжамды нәтижесіне айналады.

Тігінен берілу: инфекциясы бар адамнан екінші адамға жұғуы.

Мысалы, жүкті әйелден болашақ балаға. Көбінесе ұрық жүктіліктің екінші айында жұқтырылуы мүмкін. Жұқтыру ықтималдығы нәрестені босану кезінде

де, одан кейінгі емізу кезінде де жоғары болады.

АИТВ-инфекциясына қатысты негізсіз қорқыныштардан бойыңызды аулақ ұстаңыз. Вирус келесі жағдайларда жұқпайды:

- көз жасы, терлеу, сүйісу, жөтелу;
- қол алысу;
- жәндіктер ауруды қоздыратын инфекцияны тасымалдамайды.
- ортақ тамақ немесе ыдыс-аяқ (жалпы қолданыстағы заттар)
- инфекция суда болмайды (душқа, бассейнге немесе дерет-ханаға қатысты).

АИТВ-инфекциясының алдын алу әрқайсымыздың өз денсаулығымыздың құндылығын түсінуден басталуы тиіс.

Инфекцияның алдын алу қарапайым, бірақ өте маңызды қағидаларды ұстанудан тұрады:

- кездейсоқ жыныстық серіктестерден бас тартыңыз. Кез келген жыныстық қатынас кезінде мүшеқапты қолданыңыз.
- есірткі қабылдаудан бас тартыңыз. Олардың әсерінен адам өзін-өзі бақылауды жоғалтады және бұл АИТВ – оң болуы мүмкін есірткі тұтынушылардың бүкіл тобы арасында бір шприцті қолданудың әдеттегі жағдайы.

- анадан балаға инфекцияның берілуін болдырмау үшін емдеуші дәрігердің нұсқауын ұстану керек. Олар АИТВ жұқтырған жүкті әйелді босануға және нәрестені күтуге дайындау жоспарына кіреді. Атап айтқанда, баланы омырау сүтімен емізуде бас тарту керек.

- АИТВ-ға мезгіл-мезгіл тексеруден өтіңіз. Егер инфекцияның бар екендігі анықталса, уақыт жоғалтпай дәрігер тағайындаған емдеуді бастаңыз.

АИТВ-инфекциясы созылмалы, прогрессивті ауру екенін ұмытпаңыз. Уақтылы емдеу көптеген жылдар бойы АИТВ-инфекциясының соңғы сатысының пайда болуына жол бермейді, кейде өмір бойы жұқтырған адамның иммундық жүйесінің бұзылуын тоқтатады.

Әр адамның осы мәселеге жеке саналы көзқарасы және аурудың берілу жолдары мен алдын алу шараларын түсіну өз денсаулығының қайғылы сценарийінің дамуына жол бермейді.

О.КОРЧЕВА,
Астана қаласы әкімдігінің
«АИТВ-инфекциясының
алдын алу орталығы»
МКҚК эпидемиологиялық
көмекшісі

«МЕНИҢ АСТАНАМ: ӨТКЕННЕН БОЛАШАҚҚА»

Елордада Астана күніне арналған қазақстандық фото-журналист, өлкетанушы Н.Имамовтың «Менің Астанам: өткеннен болашаққа» атты фотокөрмесі ашылды.

Айгул
УАИС

ҚР Президенттік орталығы, «Қалалық туризмді дамыту орталығы» қауымдастығының, «Astana Tourism» туризмді дамыту орталығының, Астана гидтері клубының және Н.Имамовтың отбасының қолдауымен ұйымдастырылған көрме Астана қаласының көрнекі мұрасын сақтауға бағытталған. Сонымен бірге Қазақстанның тарихи-мәдени мұрасын насихаттау және кең аудиторияны шынайы деректі фотографиямен таныстырады.

Экспозицияға Нурмухамет Имамұлының 40 жылдан астам уақыт бойы «Акмолинская правда» газеті және басқа да басылымдардың фототілшісі болып жұмыс істеген уақытта жасаған сирек кездесетін фотоматериалдары кіреді. Соғыстан кейін аман қалған «Киев» фотоаппаратының объективі арқылы қаланың қалыптасуының негізгі кезеңдері, тұрғындардың тұрмысы, көшелердің келбеті және ел тарихын жасаған қарапайым адамдардың портреттері өтті.

Нурмухамет Имамов (1926-2000) Ұлы Отан соғысына қатысып, Пе-2 шүйілгіш бомбалаушысында радиотқаш қызметін атқарған. Отанына оралғаннан кейін театр суретшісі, радиомеханик және ретушер болып жұмыс істеді. Фото өнеріне автор өзінің жеке дәптерінде жазғандай, «Целиноградтың маңызды оқиғаларын тіркеу» үшін саналы түрде, ересек жаста келді.

Көрменің жеке бөлімі 1977 жылы 7 желтоқсанда Тың игерушілер сарайында қойылған және жақында фотографиятың ұлы Ринат Имамов цифрландырған фотосуреттер мұрағатына арналған. Мыңдаған мұрағатты сақтау және жариялау жұмыстары жалғасуда және осы материалдардың бір бөлігі www.imamov.kz сайтында ұсынылған.

Нурмухамет Имамовтың фотосуреттері жай ғана деректі шежіре емес, уақыттың жанды тынысы, дәуірдің мәдени коды болып табылады. Олар өткенге деген сағынышты оятып, қазіргі фотографтарды шабыттандырады, сонымен қатар тарихшылар, өлкетанушылар және қала мен елдің өткеніне қызығушылық танытатын адамдар үшін құнды ресурс болып табылады.

Көрмеде Н.Имамовтың 300-ге жуық мұрағаттық фотосуреттері ұсынылды. Көрменің жұмысы 2025 жылдың 10 тамызына дейін жалғасады.

ЕСІЛ БОЙЫН ӘН БАУРАП...

Аманғали
ҚАЛЖАНОВ

(Соңы. Басы 1-бетте)

Фестиваль филармония ғимаратының алдындағы алаңнан басталып, Есіл өзенінің жағалауын көктей өтіп, «Серуен» көпірі бойымен және «Астана» саябағында жалғасқан, Амфитеатр аумағында аяқталған шерумен басталды. Оған астаналық филармония ұжымдары қазақ оркестрі, «Сарыарқа» халық музыкасы ансамблі, «Қорқыт» этно ансамблі, «Шалқыма» халық би ансамблі, «Алем» заманауи би балеті, камералық хор, үрлемелі оркестр, филармония солистері қатысты.

Музыка мерекесі аса көрнекті композитор, Қазақстанның халық әртісі, Мемлекеттік сыйлықтың лауреаты, Қазақстанның Еңбек Ері Шәмші Қалдаяқовтың 95 жылдығына арналған «Әнім сен едің» концертімен ашылды. Амфитеатрда өткен кеш барысында қазақ оркестрі, үрлемелі оркестр, «Сарыарқа» халық музыкасы ансамблі, «Қорқыт» этно ансамблі, «Шалқыма» халық би ансамблі және «АЛЕМ» заманауи би балеті өнер көрсетті. Қазақстанның халық әртісі Майра Илиясова, Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткерлері Сундет Байғожин, Естай Мұқашев, Ұлықпан Жолдасов, Светлана Айтбаева, Арайлым Рахымқызы, Мәдениет саласының үздіктері Секен Сыздық, Берік Омаров, Алтыншаш Мұқатаева, халықаралық байқаулардың лауреаттары Шахризада Тыныштық, Құралай Мейрамбек, Әкімхан Мәженов, Нұржан Мейірхан, Диана Май, Парасат Отан, Мұратбек Хайролда

Шәмшінің «Сен сұлу», «Ана туралы жыр», «Сағынышым менің», «Ақ бантик», «Ақмаңдайлым», «Бақыт құшағында», т.б. өлмес туындыларын әуелетті.

Екінші күні фестиваль «Сарыарқа» халық музыка ансамблінің «Ұлт аспаптар әлеміне саяхат» атты лекция-концертімен жалғасты. Іс-шара барысында балалар ұлттық музыканың ерекшеліктерімен танысып, халық аспаптарының құрылысы мен дыбысталуы жайлы мол мағлұмат алды. Музыкалық туындылардың орындалуымен қатар, интерактивті форматта өткен бұл концерт жас көрерменнің таным көкжиегін кеңейтіп, өнерге деген қызығушылығын арттыруды мақсат етті.

Әйгілі неміс композиторы Карл Орфтың «Кармина Бурана» туындысы орындалған кеште астаналық филармонияның симфониялық

оркестрі тізгінін әйгілі еуропалық дирижер, Болгария Мемлекеттік операсы мен Хорватия Ұлттық театры оркестрлерінің көркемдік жетекшісі Диан Чобанов ұстады. Концертке Е.Рахмадиев атындағы Мемлекеттік академиялық филармонияның камералық хоры, И.Байзақов атындағы Павлодар облыстық филармониясының камералық хоры, Ақан сері атындағы Солтүстік Қазақстан облыстық филармониясының камералық хоры, Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері Азамат Жылтыркөзов (баритон), халықаралық байқаулардың лауреаттары Фируза Рахметова (сопрано) және Талғат Аллабиринов (тенор) қатысты.

Фестиваль Е.Рахмадиев атындағы Мемлекеттік академиялық филармониясы алаңында өткен балаларға арналған «Музыка балалар көзімен» атты сурет байқауымен түйінделді.

Редакция қолжазба иелерінің пікірлері мен көзқарасын бөлісуі шарт емес.

Газет ҚР Ақпарат және коммуникациялар министрлігінің Ақпарат комитетінде 23.05.2018 ж. тіркеліп, №17120-Г куәлігі берілген. Меншік иесі: «Elorda Aqparat» ЖШС

Директор –
Олжас СЫДЫҚБЕК

Бас редактор –
Еркін ҚЫДЫР

Газетте жарияланған материалдарды сілтемесіз көшіріп басуға болмайды.

Газет сейсенбі, бейсенбі және сенбі күндері шығады.

Жарнама мен хабарландырулардың мазмұнына жарнама беруші жауап береді.

Газет «ASTANA AQSHAMY» газеті редакциясының компьютерлік орталығында теріліп, қатталды. Тираж – 5100. Апталық таралымы – 15 300
Тапсырыс № 75
Баспахана: Астана қаласы, Сілеті көшесі, 30-үй
«Медиа-холдинг «ERNUR» ЖШС

Редакция мекенжайы: 010000, Астана қаласы, Достық көшесі, 13, «Нұрсая-2» ТК

Va-reklama@mail.ru
aqsham1990@mail.ru

Кезекші редактор – Аманғали ҚАЛЖАНОВ